



1. Boffeck / Joh. Gottl. / diff. De cultu flumi-
nam. Lipsia 1740.
2. Breithaupt / Joh. Gust. / Dissertatio de
incrementis in bono et in malo, Halle
1710.
3. _____ pentas III de heresi, Halle 1697
4. Buddei / Joh. Franc. / diff. de fragrantia
Christi, Jenae 1712.
5. _____ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ in
vita christiana, Jenae 1707.
6. _____ de libertate cogitandi, Jenae 1715
7. Burmanni / Joh. Eberh. / diff. de fide
salutifica, Helmst. 1682
8. Carpzov / Joh. Bened. / diff. de Chuppa
Hebræorum, 1710.
9. _____ diff. de religione quietista.
Lipsia 1687.
10. Carpzov / Joh. Gottl. / diff. de anno Jobe,
lib. secundum disciplinam Hebræo-
rum Lipsia 1730.

- 11 Chemnitz, J. Christoph Diss. de S. Coena, Jenae 1707.
 12 ——— Diss. de persona et libro Jobi, Jenae
 13 ——— Diss. de gratuita justificatione ho-
 mini peccatoris coram Deo, Jenae 1734.
 14 Chlusen, J. Martinus Diss. adversus Lamen-
 dum protestantium vindicans Methodum Can-
 gelicorum, in inquirenda veritate Coelesti,
 15 ——— Diss. de Israelis in sua religione Con-
 stantia, Wittemb. 1717.
 16 ——— Diss. de spolio seductorum in fideles
 commisso, Wittemb. 1717.
 17 ——— Diss. de fide simplici, Wittemb. 1714.
 18 ——— Diss. de significatione voculae
 Teyto, Wittemb. 1715.
 19 ——— Diss. de methodo concionandi Christi
 Wittemb. 1724.
 20 ——— Diss. de introversione hominis in se
 ipsum, cum vera tum sanatica, Wittemb.
 1723.
 21 ——— Diss. de sanctis protestantibus non sanctis
 Wittemb. 1719.
 22 ——— Diss. de persona Christi, Wittemb. 1722.
 23 ——— Diss. de promovendis commodis
 Ecclesiae Lutheranae, Wittemb. 1718.
 24 ~~Diss. de~~ Diss. de Ecclesia sup. Episc.
 copio vidua non vidua, Wittemb. 1720.
 25 Christ. J. Jobi Diss. de cultu gloriae
 lae supremae aemulatio ejusque Christo
 exhibenda, Jenae 1723.

- 26 Christiani s. Lav. / Diff. de reprobato
Syncretismo, Gissa 1696.
- 27 Clauswitz s. Bened. Gott. / Diff. de analogia
pentecoster V. et N. T. Halle 1779.
- 28 Conradi s. Christ. Willh. / Acta pauli
Ephesia ante tumultum Gometry
considerata, 1770.
- 29 Cotta s. Joh. Frid. / Diff. de contentione
Ecol. Rom. de attritione, **Quar.**
1734.
- 30 Cramer s. Joh. Frid. / Diff. qua primum
in Synedro verba facientem
sunt. Jenae 1735.

6

2. D. B. V.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

IN

VITA CHRISTIANA

THESES PRACTICAE

QVAS

RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DN. VVILHELMO HENRICO

DVCE SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE, AC MONTIVM,
ANGARIAE, VVESPHALIAEQVE, RELIQVA

PRAESIDE

IO. FRANCISCO BVDDEO

SS. THEOL. D. ET P. P.

ERVDITORVM EXAMINI

AD DIEM *MAYI. M D CC VII.*

SUBMITTIT

SAMVEL RANSLEBEN

BEROLINENSIS.

I E N A E

TYPIS MVLLERIANIS.



ILLVSTRISSIMO COMITI AC DOMINO
DOMINO,
FRIDERICO CASIMIRO,
COMITI DE LYNAR
DOMINO IN LVBVENAV,
COMITI ET DOMINO SVO CLEMEN-
TISSIMO,

EXERCITATIONEM HANC ACADEMICAM
HVMILLIMA MENTE OFFERT

CVLTOR DEVOTISSIMVS

SAMVEL RANSLEBEN
BEROLINENSIS.



Q. D. B. V.

§. I.



Inter sapientissima PTHAGORAE
effata haec quoque extant:
λεωφόρος μὴ βαδίσεις, *per*
publicam viam ne ambules;
ἐκτὸς λεωφόρος μὴ βαδίσεις,
extra viam publicam ne in-
grediaris. Haec prima fronte pugnare inter se
videntur; sed iis, quibus mens philosophi prae-
stantissimi, parum est perspecta. Namque hoc
sibi vult, in quibusdam receptam aliorum con-
suetudinem recte sequi virum sapientem, cum in
aliis contra, cum honestate quippe & prudentia
pugnantibus, ab ea discedat quam longissime.

§. II.

Et ita sese res habet in vita quoque
christiana. In iis quae iusta, honesta, laudabi-

lia sunt, a recepta consuetudine discedere, religioni sibi ducit, cui vera pietas curae cordique est. Et ita extra viam publicam non ingreditur. At quae praua sunt, quae turpia, quae alendis foendisque cupiditatibus foedis destinata, quantumvis antiquissima consuetudine firmata, & praescriptionis titulo corroborata, cane & angue peius fugit, nec iis vnquam se abripi patitur. Et sic merito suum facit illud Pythagorae: λεωφόνες μὴ βιάδιζαν.

§. III.

Qui ita se gerit, plane hoc agit, quod Christus seruator noster voluit. *Intrate per angustam portam: nam lata est porta & ampla via, quae ducit ad interitum: multique sunt, qui per eam ingrediuntur.* En! viam mundi regiam, multorumque signatam vestigiis. Hanc, qui sapit, non ingreditur. Singularis contra & diuersa ab ista est *angusta porta, & arcta via*, quam qui ingrediuntur, licet multis stulti videantur, *ducit tamen ad vitam Matth. VII, 13. Luc. XIII, 14.*

§. IV.

Hinc virtutum christianarum inter alias
&

& hanc affectionem constituere nonnulli solent, quod per eam homo regeneritus plane diuersus sit ab hominibus huius seculi, iisque dissimilis, dum multa agit, quae hi intermittunt, & intermittit contra, quae impii agere aut pulchrum, aut honorificum, aut iucundum ducunt. Quam affectionem nonnulli graeca voce ἀκρίβειαν, latina *singularitatem* vocant. Ita IOANNES HOORNBEEKIUS, vir doctissimus, *theologiae practicae libr. VIII. cap. XI.* qui & ipse diligenter hac de re agit, sed vt aliis, qua accuratiorem huius rei inuestigationem, spicilegium haud contemnendum reliquerit.

§. V.

Ἀκρίβεια diligentiam, summumque studium, significat. Hinc IULIUS POLLUX haec synonyma iungit: ἐπιμελῶς, ἀκριβῶς, ἠκριβωμένως, ἔσκεμμένως, περισκεμμένως; *diligenter, sedulo, accurate, considerate, circumspēcte.* Eadem significatio conspicitur in compositis & deriuatis ἀκριβολογῆσαι, ἀκριβαζω, ἀκριβασῆς, ἀκριβασμός, de quibus vid. GUILIELMVS BVDAEVS in *comment. Graecae liuguae p. m. 992.*

Summum autem studium, exquisita diligentia si in vita ad virtutem conformanda adhibeatur, non potest non inde sequi discessio, separatio a pravis plebeiorum & opinionibus & consuetudinibus. Atque id quidem est, quod nos hoc loco ἀκριβειαν vitae, specialiori ratione vocamus.

§. VI.

Vitae ἀκριβειαν memorat, & ab omnibus exigit Paulus *Ephes. V, 15.* βλέπετε ἐν πῶς ἀκριβῶς ᾠπατεῖτε. *Videte quomodo possitis instituere vitam exactam.* Sed addit: μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί. Ad quem locum eleganter HUGO GROTIUS notat, per τὰς ἀσόφους eum intelligere gentilium philosophos, qui cum σοφοί videri vellent, reuera erant ἄσοφοι. Nimirum vitae quandam ἀκριβειαν in moribus suis ostentabant philosophi. Hinc Gymnosophistarum, Pythagoraeorum, Cynicorum aliorumque instituta varia, quibus a recepta vitae consuetudine discedebant, volebantque distingui a plebe. Hinc ciborum, vestimentorum, gestuum genera singularia. Hinc barba, pallium, aliaque

que sapientiae documenta, summam saepius
stultiam obtegentia, & Stoicis cumprimis non
semel exprobrata. vid. RAPPOLDVS ad *Horatii*
Satyras cap. VIII. 92. Sed longe aliam ἀγγελίαν
a suis exigit apostolus.

§. VII.

Pharisaeorum sectam ἀγγελιστῶν
ἀγγεῶν vocat apostolus *Actor. XXVI. 5.* Quod
dubium non est, quin itidem de ἀγγελίᾳ vitae,
sed spuria itidem & inepta, sit intelligendum.
Cum enim summam prae se ferrent sanctitatem,
id omni studio elaborabant, vt singulare quid
prae reliquis habere viderentur. Vnde & se a
plebe, quam impuram censebant, ne tangi qui-
dem patiebantur, cibumue cum illa capere no-
lebant. Hinc magna sanctitatis opinio, quam
exquisita externorum obseruantia, studiose auge-
bant. Non laudat itaque Pharisaeorum sectam
Paulus, vt recte obseruat ad *b. l. THEODORVS*
BEZA, sed loquitur ex opinione Iudaeorum, qui-
bus ista secta ἀγγελιστῶν videbatur, & certo mo-
do erat, sed ἀγγελίᾳ peruersa, hypocritica &
minime laudanda. vid. ANTONIVS VAN DALEN
de origine & progressu idololatriae, cap. IV. p. 92.
§. VIII.

Hanc, quam graeca voce ἀνέλειαν appellamus; latine alii *singularitatem* vocant. Non male, si praesertim originem vocis spectes. *Singulus* enim, vnde *singularis* iuxta GERARDVM IOANNEM VOSSIVM ab Ebraeorum סגולר descendit, id est *peculium*, *peculiare*, *singulare*. Et *singulare*, vt idem porro docet, latinis non tantum id notat, quod proprium & peculiare est, sed etiam quod eximium est: quemadmodum & vox ebraea vtroque modo sumatur, in *etymolog. in voce: singulus*.

§. IX.

Ad mores ergo si vox ista transferatur, *singulare* in vita erit, quo quis sibi aliquid proprium ita habet, vt differat ab aliis, quandoque & aliis praestet, & prae illis excellat. Coniuncta enim fere haec sunt, vt hoc ipso quis aliis se praestare credat, quo ceu proprio sibi, & peculiari, ab iis discernitur. Id enim vero variis modis variasque ob causas contingere potest.

§. X.

Namque interdum a receptis moribus ideo discedunt homines, quod per leges diuinas id sibi faciendum censent: praesertim cum
mo-

mores istos labe quadam infectos vident, vt sine virtutis iactura illos imitari nequeant. Interdum contra receptam ingredi viam ideo detrectant, quod illis sordeant, quae communia sunt, & stulta ambitione, aut inepta etiam superstitione in deuia, & singularia abripiantur. Quandoque etiam contingit, vt non malo quidem consilio, nec aut ambitione aut superstitione ducti, at sine tamen necessitate, a via consueta nonnulli discedant, & singularia consecretentur. Hinc triplicem constituere fas fuerit *ἀξιόβειον*, seu *singularitatem*, *laudabilem*, *vituperabilem*, *excusabilem*.

§. XI.

Singularitas laudabilis christianis propria est. Estque affectio virtutis christianorum, qua summo studio & exquisita diligentia ea omnia fugiunt, & euitant, quae legibus diuinis sunt prohibita, & cum sanctitate morum pugnant, quantumuis multorum moribus & consuetudine a multis etiam seculis recepta, comprobata sint atque corroborata.

§. XII.

In causas singularitatis, more ceteroquin in scholis recepto, operose inquirere, necesse non est, cum quilibet facile intelligat,

B

quic-

quicquid de virtute christiana, eiusque causis dici potest, id facili negotio, ad singularitatem posse accommodari. Namque affectiones rerum cum rebus ipsis ex iisdem profluunt fontibus. Abhorret autem animus ab illorum consuetudine inepta, qui tum demum recte argumentum se tractare putant, si conuectent, non quae dici debeant, sed quae dici possint.

§. XIII.

Interim illud probe obseruandum, vt in genealogia virtutum christianarum, initium politiae recte sumitur *ab amore Dei & priuatiue a sui ipsius abnegatione*, ita & cum reliquis virtutum christianarum affectionibus, *angelicam* istam, & singularitatem ex hisce initiis exsurgere & progerminare. Qui enim Deum sincere amat, non amabit, nec amare potest, quod Deo displicet, vel cum amore Dei consistere nequit. *Math. VI. 24.* Et qui amore diuino inductus, omnibus rebus mundanis, quibus cupiditatibus suis adhaerescere poterat, nuntium mittit, non potest non procul discedere ab eorum moribus, quibus pars felicitatis praecipua videtur, suas quocunque modo, explere posse cupiditates. *Math. X. 37. Luc. XIV. 26.*

§. XIV.

§ (II) §
§. XIV.

Vti autem ex ipsa virtutis christianae indole, non potest non *angustia* & laudabilis haec singularitas fluere, ita scriptura sacra passim quoque eam inculcat, atque efficacissime commendat. Et in veteri quidem testamento, Deus passim Israelitas dehortatur, ne in gentium viis ambularent, prauosque illarum imitarentur mores. Plurimaeque huc comparatae sunt leges, quae a gentibus distinguerent Israelis progeniem, ne quicquam cum illis commune habere videretur: documento simul futurae, quam solliciti christiani fugere debeant labem huius seculi. Et in eo etiam sapientiam & gloriam gentis Israeliticae, ipse constituit Deus *Deut. IV. 6.* Nec dubium profecto, quin pro gente admodum singulari, Israelitas habuerint ethnici, quod etiam historiarum comprobant monumenta. Omnium instar est CORNELIUS TACITVS, hoc nomine maxime hanc gentem reprehendens, quod nihil commune cum aliis haberent, immo ex singularitatis studio omnia contraria. *Profana illic omnia, quae apud nos sacra: rursus concessa, apud illos, quae nobis incesta. histor. libr. V. cap. V.*

At veram ἀρετήν, in malorum quorumvis auersatione consistentem, cum pauci curarent Israelitarum, externis contenti, Deus inter illos excitauit viros sanctos, qui praua fugiendo, singulares admodum ipsis Israelitis videbantur. Tales erant, vt nunc exempla notissima taceam, quos apostolus describit *Ebr. XI. 37.38. Alii ludibria & scuticas, itemque vincula & custodias experti sunt: lapidati, secti, tentati sunt: gladii caede interierunt: ouinas caprinasque pelles gestarunt, egentes, calamitosi, aerumnosi, per deserta & montes, antraque, & terrae specus errantes.* Singulare profecto hominum genus! Num ideo reprobandum? Immo: ὧν ἐκ ἦν ἄξιός ὁ κόσμος. Tanti erant ob singularitatis studium in oculis Dei!

Consentit auctor libri Sapientiae. Dum enim *cap. II.* acerbissimum odium impiorum erga probos (quanquam nonnulla, quae de his dicit, ad ipsum Christum accommodari possint) edisserit, illos ita conquerentes inducit:

Βαρεὺς ἐστὶν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος, ὅτι ἀνόμοιος τοῖς

τοῖς ἄλλοις ὁ βίβ' αὐτῶν, καὶ ἐξηλλαγμένα αἰ
 τρεῖται αὐτῶν. *Non possumus sustinere versantem
 ante nostros oculos, quia vita ipsius dissimilis est
 aliorum vitae, nec se ad aliorum mores accom-
 modat.* Grande crimen! scilicet qui ad impio-
 rum se non accommodat mores, qui vitam isto-
 rum vitae dissimilem ducit, tormentis grauissi-
 mis dignus. Quid ita? Quae tanti causa odii?
 Perge: *iudicat nos esse adulterinae naturae ho-
 mines.* Hinc illae lachrymae. In dissimili pio-
 rum vita, suae censuram vident. Hanc fugiunt,
 euitant, detestantur.

§. XVII.

Christum, vitae sanctioris optimum exem-
 plum nobis relinquentem, ceu summum sacer-
 dotem nostrum, ita describit apostolus, quod
 fuerit: ἀκακῶς, ἀμίαντῶς, κεχωρισμένῶς ἀπὸ
 τῶν ἀμάρτωλων *Ebr. VII. 26.* Nihil ergo cum pec-
 catoribus commune habuit: vita eius plane fuit
 singularis. At commercia cum peccatoribus illi
 exprobrant Pharisei *Matth. IX. 11.* Recte. Nam-
 que & haec erat singularitas, qua discedebat a
 fastu hypocritico Phariseorum. Non respue-
 bat illorum commercia, ut miseros ad meliorem

mentem perduceret: mores illorum non imitabatur.

§. XVIII.

Tales quoque christianos omnes esse decet, pro quibus Christus seipsum tradidit, quos ab omni scelere vindicaret, & purgaret sibi λαὸν περιέσιον, populum peculiarem, ζηλωτῶν καλῶν ἔργων. Respondet voci περιέσιος Ebraeorum חִיָּיִט, unde latinorum *singulus, singularis*, ut supra diximus, deriuat VOSSIVS. Namque LXX interpretes vocem ebraeam ita reddunt conf. *Exod. XIX, 15. Deut. VII, 5. cap. XIV, 2. cap. XXVI, 18.* Et rectius ita vertitur, quam per ἐξάρετον, quod a STMMACHO factum, obseruante HIERONIMO ad *b. l.* Bene quoque haec coniunguntur: περιέσιος & ζηλωτῆς καλῶν ἔργων. Vtrumque enim inuoluit vitae ἀκρίβεια, studium summum, & separationem ab eo, quo quis definit esse περιέσιος *proprie & peculiaris* Deo.

§. XIX.

Hoc eousque apostolus Paulus extendit, ut ne quidem σχῆμα, externam figuram, signa illa & documenta externa, quibus luxuri-

xuriam, ambitionem, & alia animi vitia prodere solent homines huius seculi, in sanctis ferat:

μη συσχηματιζεσθε τῷ αἰῶνι τῷ τῷ Rom. XII. 2.

Ab illis enim, a quibus vitia ipsa absunt, merito quoque abest vel suspicio vitiorum. Namque vt virtutes pariter atque vitia externis se produnt, ita probi pariter ac improbi hisce internosci vel maxime debent. Habet mundus suum σχῆμα, habet & regnum Christi; at illud cito transit I. Cor. VII. 21.

§. XX.

Immo inter fructus redemptionis Christi hoc collocat Petrus, quod pravae consuetudini a maioribus ad posteros propagatae, non amplius regeniti locum relinquunt. Hoc enim sibi vult: μάταια ἀναστροφὴ παροπαγεῖσθε. h. e. vt recte ABRAHAMVS CALOVIVS interpretatur, a patribus propagata vana conuersatio vel conuersandi & viuendi consuetudo, a qua nos Christus redemit, quemadmodum liberauit nos ἐκ τῆς ἐνεσῶτ αἰῶν πονηρῆ Gal. I. 4. ad h. l. Et licet forte speciatim ad nimiam praeceptorum a magistris acceptorum obseruantiam respiciat Petrus, ob rationem tamen, quae subest, vni-

uniuersalem, recte hoc intelligimus de omnibus
consuetudinibus, & moribus prauis, a patribus &
maioribus ad nos propagatis.

§. XXI.

Explicata ita, & confirmata genera-
tim singularitate christianorum laudabili, faci-
le esset, descendere ad specialia. At paucis, quae
dici possent, designare fas fuerit. Exerit nam-
que se haec *ἀρετή* & laudabilis singularitas,
& in iis, quae ad intellectum spectant, & in iis,
quae voluntatem afficiunt, mouentque affectus,
& in externis, quae in oculos sensusque incur-
runt.

§. XXII.

Intellectum ita erudit homo christia-
nus, vt a veritate in diuinis literis comprehen-
sâ, vel latum discedere vnguem, sibi ducat reli-
gioni. Summam hic ostendit *ἀρετή*. Gau-
det in retinenda, explicanda, defendenda verita-
te coelesti, & esse & videri *ἀρετή* (modestiae
tamen & caritatis memor) etsi haec displiceat
haereticis, & veritatis corruptoribus quibusuis
iis-

iisque morosus & intempestive singu-
laris audiat. Maxime & haec ἀκριβεία &
singularitas se exerit in reiiciendis erroribus po-
pularibus, quorum tanta est fertilitas, vt vel hac
praecipue ratione a plebe improba distingui cu-
piat non modo vir sapiens, sed quilibet chri-
stianus. Errores autem populares & commu-
nes vbique fere regnantes, qui cognoscere cupit,
IOANNIS D' ESPAGNE adeat librum, de *errori-
bus communibus*.

§. XXIII.

Virtutibus quae voluntatem exornant
affectuumque regimini, vt totus deditus est
homo regenitus, ita hic cum primis studet esse
ζηλωτῆς καλῶν ἔργων. Nec sufficit illi ea age-
re, quae interdum homines sibi relictī ex quodam
naturae impetu, aut commodi cuiusdam intuitu
agunt, quaeue externa virtutis specie se commen-
dant: sed gratiae diuinae viribus ea agit, quae
reliquis ἀδύνατα videntur, maxime in eo singu-
laris & ἀκρίβης. Diligere parentes, cognatos,
amicos (qua actum, non qua modum, qui chri-
stianis proprius est) illi cum multis commune.
Nonne & publicani idem faciunt: Matth. VI. 46. 47.

C

Dili-

Diligere inimicos sincere, hoc demum christianaē virtutis opus: hoc singulare, nihil hic illi cum aliis commune. *Matth. VI. 44.* Hinc character filiorum DEI v. 45.

§. XXIV.

In externis res eodem se habet modo. Indiget homo Christianus cibo, potu, vestitu, aedibus, aliis. His utitur, non fruitur, vt AVGVSTINI distinctione utar; de *doctrina christiana libr. I. cap. I.* Homines contra irregenerati his fruuntur, non utuntur. Ingens discrimen. Regenerati ad necessitatem omnia, nihil ad luxum, ambitionem, auaritiam referunt: irregenerati, si possent non tam ad necessitatem, quam ad luxum, ambitionem, cupiditates, referrent omnia. Nihil illis commune cum his. Singularia omnia. Hoc volebat apostolus: οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίοντες, καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες; καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες; καὶ οἱ χρώμενοι τῷ κόσμῳ τῆτι, ὡς μὴ καταχρώμενοι. *I. Cor. VII. 30. 31.*

§. XXV.

Haec singularitas christianorum, quae vbiq̄ue in omni vitae actu conspicitur, summo

mo illis vitio vertitur ab hominibus huius seculi. Hinc istud supra iam laudatum: βαρύς ἐστὶν ἡμῶν καὶ βλεπόμενος; hinc istae querelae, hominem esse intolerabilem, morosum, sibi soli sapere, nihil illi rectum esse, nihil probari, nisi quod cum moribus eius consentiat; & quae alia sunt conuicia in homines innocentissimos saepius iactitata. Id primitivae ecclesiae contingebat christianis, quibus, quod moribus & consuetudine gentilium vivere nollent, odium generis humani exprobratum, & hostes publici, legum, morum, naturae totius inimici, iudicati sunt. vid. TER-
TULLIANVS apologet. cap. II. & XXXV. eiusque liber ad Scapulam cap. IV. LACTANTIUS de mortibus persecutorum cap. XIV. TACITUS an-
nal. libr. XV. cap. XIV. add. KORTHOLTUS in pagano obtrectatore libr. III. cap. VIII.

§. XXVI.

Causam huius odii iam indicauerat & praedixerat Christus ipse: Si ex mundo essetis, mundus quod suum est amaret, quia vero ex mundo non estis (ab eius moribus discessistis, nihil cum eo commune habetis, singulares estis) sed ego elegi vos ex mundo (vt tales essetis) propterea odit vos mundus. Io. XV. 19. Quod domini ef-
fatum

fatum pluribus, & accommodate prorsus ad institutum nostrum, edisserit LACTANTIUS, *diuinarum institutionum libr. V. cap. IX.*

§. XXVII.

Dum ita contra gentilium calumnias christianos defendit TERTULLIANVS, rem omnem simul accurate explicat. Dicit namque, in rebus licitis & necessariorum usu, nullum inter christianos & reliquos homines intercedere discrimen, nihil illos habere peculiare, nihil singulare. Afferit esse eos, *eiusdem victus, habitus, instructus, eiusdem ad vitam necessitatis.* Neque enim, ait, *Brachmanae aut Indorum Gymnosophistae (quorum ineptam singularitatem iam supra notauimus) sumus, Syluicolae & exules vitae.* Meminimus, gratiam nos debere Domino DEO creatori: nullum fructum operum eius repudiamus. *Plane rem temperamus, ne ultra modum aut perperam utamur.* Itaque non sine foro, non sine balneis, tabernis, officinis, stabulis, nundinis vestris ceterisque commerciis, *cohabitamus in hoc seculo. Nauigamus & nos vobiscum, & militamus & rusticamur, & mercamur, proinde miscemus artes,*
ope-

opera nostra publicamus usui vestro. In his omnibus singulares esse nolebant christiani.

§. XXVIII.

Sed alia rursus erant, in quibus vsitata incedere via, consuetudinemque ethnicorum sequi, iure sibi ducebant religioni. Sed si ceremonias tuas, pergit TERTULLIANVS, non frequento, attamen & illa die homo sum. Non laur diluculo saturnalibus, ne & noctem & diem perdam: attamen laur honesta hora & salubri. Non in publico liberalibus discumbo, quod bestiariis suprema coenantibus mos est: attamen ubique de copiis tuis coeno. Non emo capiti coronam. Quid tua interest emtis nihilominus floribus quomodo utar? Puto gratius esse, liberis, & solutis, & vndique vagis &c. in apologet. cap. XLII.

§. XXIX.

Laudabilem singularitatem nunc excipiat vituperabilis. Haec a moribus receptis, etiam bonis & honestis, temere discedit, vt aut ambitioni, eminere prae aliis cupienti, aut superstitioni satisfiat. Quod cum longe frequentissimum sit vitium, factum, vt ex vlu loquendi singularitas in malam haud raro accipiat partem,

C 3

homi-

¶ (22) ¶
hominisque aut superbi, aut superstitiosi, aut
prauae actionis sit indicium.

§. XXX.

Nec frequentiores prauæ huius singularita-
tis causæ, quam aut ambitio aut superstitio. Nul-
lumque occurrit exemplum, quod non alteru-
tram harum, matrem & genitricem agnoscat,
Interim & hæc tum quoad intellectum, tum
quoad voluntatem, tum quoad externa se
exerit.

§. XXXI.

Sapere cum aliis, recepta tenere dogmata,
magnum dedecus homini ambitionis oestro
percito. Tum demum sibi viuere videtur, si
eam sibi perspectam veritatem credat, quam
ignorant reliqui omnes.

*Nil dulcius est bene quam munita tenere
Edita doctrina sapientum templa serena;
Despicere vnde queas alios, passimque videre
Errare, atque viam palantes quaerere vitæ.*
Nihil tam absolum, quod non placeat, modo
sit singulare, nec commune cum pluribus. Non
magnum scripturae statuere pretium, cuiusque
quis sit addictus religioni perinde aestimare, ne-
gare spectra, daemones, angelos, de existentia

DEI

DEI disputare, egregium & pulchrum hisce hominibus videtur, quia singulare est, hoc est cum paucioribus, ut putant, sibi commune.

§. XXXII.

Damnauit hanc singularitatem iam apostolus, *de homine diuersam sequente doctrinam, neque sanis Domini nostri Iesu Christi dictis, pietatisque doctrinae accedente*, h. e. singularia consecretante, pronuntians: *τετύφωται, μηδὲν ἐπιστάμενος I. Tim. VI. 4.* Quo ipso & veram genuinamque huius vitii causam indicat.

§. XXXIII.

In omni vitae ratione nihil placet homini ambizioso, in cuius participationem & alii veniant. Haec est natura & indoles ambitionis, non ferre parem. Haec καὶ ἐξοχήν sic dicta singularitas. Sordent laudes, praemia, imperia, nisi solus obtineat. Vellet, si posset, & coelum solus habere, ne quid sibi cum plebeiis commune esset. Quibus opponimus illud apostoli: τὸ αὐτὸ (non autem singularia) εἰς ἀλλήλους φρονεῖτες. Μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονεῖτες, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι, Rom. XII. 16.

§. XXXIV.

In externis stultitia hominum, quos ambitio vexat, suum denique campum nanciscitur, in quo se exerat. Ad pompam cuncta, pauca ad usum. Non placet vestis, domus, suppellex, quia & aliis aut eadem, aut meliora. In his omnibus excellere, superare omnes, ἀριβῶς quaerunt. Parum memores quod χῆμα huius mundi cito transeat: & moniti apostolici: ἔχοντες δὲ διαποφάσι καὶ ἰσοκεφάλαια, τῆς αἰετῆς σόμειθα I. Tim. VI. 8.

§. XXXV.

Superstitio multis modis suam singularitatem prodit. Nihil in ea modicum. Figmenta turpissima tanto facilius creduntur, quanto ab omni verosimilitudine sunt remotiora. Tum enim vere sunt singularia. In cultu Numinis nihil tam arduum, tam difficile, ad quod non adspiret: ne communi more colere eum videatur. Ritus, ceremoniae, externa, si quid valent, non committit, ut hic maiorem quis adhibeat ἀριβῶσαν.

§. XXXVI.

Exempla ubiuis obuia. Nescio an luculent-

lentiora, quam quae ordinum quorundam apud Pontificios conditores suppeditant. His singularitate maxime opus erat, ne admiratoribus destituerentur, ne deessent, qui nouam disciplinam sequerentur. Omnium instar FRANCISCUS ille ASSISIVS erit, in cuius vita nihil sane nisi singulare, sectatores eius sibi deprehendere videntur. Iuuentute in lasciuia vitiisque grauissimis transacta, ad aliud vitae genus transiturus, mox reuelationum diuinarum particeps, audita in misera quadam voce euangelii: *ne possidete aurum, aut argentum* &c. spontaneam electurus paupertatem, abdicata haereditate paterna, cilicium & cucullum induens, calceamenta deponens, de eleemosynis victitans, vultu despicabili, barba prolixa, capillis incultis, pannis circumdatus, matta pro strato vtens, saxum capiti pro cervicali supponens, in nuditate, abstinentia ac vigiliis totus: ludibria, insultus plebis, verbera non adeo extimescens aut euitans, vt appeteret contra quam auidissime. Eo modo totam peragravit Italiam, plerorumque ludibrium, aliorum admiratio. En hominem a consuetudine seculi discedentem, vereque singularem.

D

§.XXXVII

Magna, fateor, virtutis species, proximeque, si externa spectes, accedens ad sanctorum veteris testamenti angelicorum, quos ex *Ebr. XI. 36. 37.* descripsimus, immo apostolorum *I. Cor. IV. 9. II. Cor. XI. 25.* Accuratiorem tamen vix sustinebit censuram. Fidem in sanctis illis praedicat apostolus, & apostoli ipsi fidei, caritatis, & humilitatis dederunt ubique documenta. In FRANCISCO si non ambitionis, certe superstitionis, pravae singularitatis, vestigia multa. Nec quisquam sanctorum veterum duriora ista, famem, nuditatem, ludibria, verbera, ipse affectavit, sed si Numine ita volente, talia illis contingerent, patienter & aequo animo ista ferebant. Et ista patientia veraque humilitate distingui gaudebant a reliquis, non externorum, quae singularia essent, confectatione.

§. XXXVIII.

Si alia deessent, suspectam omnibus merito redderent Francisci singularitatem, iactitata ista stigmata, seu vulnera corpori eius a Christo impressa & vulneribus corporis Christi respondentia. Quam multis aliis eiusdem generis commentis confirmat quidem auctor libri

conformatum S. Francisci ad vitam Iesu Christi, quem BARTHOLOMAEVM ALBICIVM PISANVM, seculi decimi quarti scriptorem nonnulli esse putant, etsi alii iam seculo XIII hunc librum lucem adspexisse contendant. At quam parum auctor iste existimationi Francisci consuluerit, abunde patet ex *Alcorano*, quem vocant *Franciscanorum*, seu vt integer se habet titulus: *de stigmatizzato idolo, quod Franciscum vocant, blasphemiarum & nugarum lerna seu Alcoranus Franciscanorum*. Namque huius libri auctori, quem ERASMVVS ALBERVM verbi diuini in Marchia Brandenburgensi ministrum, & ob iudicium de *spongia Erasmi*, aliaque scripta, satis notum, fuerunt, vt immedicabile vulnus Franciscanorum ordini infligeret, nihil fere aliud agendum fuit, quam vt colligeret impia, blasphema, absurda, quae in libro conformatum occurrunt. Quem dum HENRICVS SEDVLIVS, ex eodem ordine monachus, gente Belga, refutare aggressus est, idque ea ratione, vt defendere pro viribus cuncta a Bartholomaeo dicta, conaretur, causam prodidit.

§. XXXIX.

De IGNATIO LOIOLA, Iesuitici ordinis conditore, idem dicendum. Nihil in eo quotidiana-

ridianum, nihil vulgare, si discipulos eius audias, ex quo ad diuina animum adiecit. De miraculis, visionibus, reuelationibus, quae illi contigerint, nihil dicam, cum pauci sint, forte etiam ex Romanensibus, qui hisce fidem adhibeant. Ex Palaestina redux, aetate iam prouecta, cum grammaticae rudimenta Barcellonae inter pueros didicisset, tandemque anno M D XXVI Complutum se contulisset, mox omnium in se conuertit oculos. Victus & amictus mendicum referens, vultus ad grauitatem compositus, captata vbique in plateis concionandi occasio, homines plebeios facile ad illum pertrahebat. Augebant spectaculum, quatuor socii, eiusdem commatis. Quam vitae rationem, Compluto discedere coactus, Salamantiae alibique continuando, auctoritatem quae ordini famigeratissimo condendo sufficeret, sibi comparauit. Singularia haec quis negauerit? Immo longe maiora adhuc apud RIBADENEIRAM, NIEREMBERGIVM, aliosque vitae eius scriptores. Num ideo laudanda? Non credet temere, qui ingenium mortalium nouerit, modosque infinitos, quibus decipiunt seipsos, vt deinceps eo tutius decipiant alios. Sed talia non esse infrequentia in ecclesia Roma-

Romana, demonstravit ex instituto doctissimus
Angliae episcopus EDVARDVS STILLINGFLEET
in libro anglica lingua scripto, & in gallicam
translato: *de fanaticismo ecclesiae Romanae.*

§ XL.

Succedat tandem singularitas excusabilis.
Cuius ne ignores naturam indolemue, duo po-
nenda sunt ceu iam euieta ab aliis: quorum al-
terum: nullum actum moralem in indiuiduo
cum circumstantiis suis spectatum, esse indifferen-
tem, sed quemlibet esse vel bonum vel malum:
alterum: actiones malas multiplici ratione, va-
riasque ob causas admittere comparationem, vt
vna altera merito deterior censeatur. Vnde ipse
facile colligas, excusabilem a nobis non eam vo-
cari actionem, quae sit indifferens, sed quae ali-
quid vitii trahit, etsi cum aliis comparata, in mi-
nori vel minimo gradu, mala iudicetur. Quo
ipso & intelligitur, cum variae actiones excusa-
biles dici queant, vnam tamen interdum magis
excusabilem dici posse, altera.

§. XLI.

Excusatio ista aut in foro fit, aut iudicio
doctorum, quorum officium est, de exemplis,
quae historiarum monumenta nobis suppedi-
tant,

§ (30) §
tant, statuere, vt quid in illis aut fugiendum,
aut conſectandum ſit, pateſcat omnibus. Forum
iterum vel diuinum eſt vel humanum. In foro
diuino tantum abeſt vt vllum peccatum ſit excu-
ſabile, vt quodlibet potius, quantumuis leue, in
ſe ſpectatum, aeternos promereatur cruciatus,
ob laeſam aeternam & infinitam iuſticiam Nu-
minis ſanctiſſimi. At ex conditione ſubiecti ſit,
vt in regenitis propter fidem in Chriſtum, pec-
cata infirmitatis, velut in cenſum peccatorum
non veniant, nec gratia diuina hominem pri-
uent: ideo & quibusdam *venialia* dicuntur.
Hoc ſenſu εδεν καλάνημα in illis, qui in Ieſu
Chriſto ſunt *Rom. VIII. 1.* Et: πᾶς ὁ γεγεννημέ-
νος ἐν τῷ Θεῷ ἀμαρτίαν εἰ ποιεῖ *I. Ioh. III. 9.*

§. XLII.

In foro humano excuſationi omnino datur
locus, eouſque, vt interdum actio plane non im-
putetur, poenaque adeo ceſſet, vel delinquens
venia dignus cenſeatur; interdum ſi imputetur,
& puniatur, hoc tamen fiat quam leniſſime.
*Namque leges humanae feruntur cum ſenſu imbe-
cillitatis humanae. vid. GROTIUS de iure belli & pa-*

cis

cis libr. I. cap. IV. §. VII. & ad humanum modum libr. III. cap. XXIII. §. V.

§. XLIII.

Judicium doctorum ecclesiae, sequitur regulam fori diuini. Ideoque primum & praecipuum est, cognitam atque perspectam habere conditionem agentis. De hac si constet, esse eum ex numero vere credentium, tum generatim quidem adprobatur in iis illud apostoli: quod in illis sit *ἔθεν κατάκριμα*: ipsae actiones autem in se spectatae secundum leges & principia actionum humanarum diiudicandae, ut pateat, quousque excusationem admittant: ubi in certis quidem & manifestis res facile procedit, in dubiis & incertis locum habeat illud apostoli: *ἡ ἀγάπη πάντα ἐκπύει* I. Cor. XIII. 7.

§. XLIV.

Fontes excusationum praecipui sunt impedimenta intellectus & voluntatis, ignorantia, coactio, metus, affectus vehementiores, quibus per imbecillitatem humanam non facile resisti potuit, caute tamen apud christianos adhibendi, ne homines gratiae viribus instructos, in eandem cum Ethnicis detrudamus sortem: omnium prae-

praeterea concursus *περισσων*, quarum haec praecipua vis & efficacia est, ut actionem magis aut minus excusabilem reddant. Cum primis tamen *intentionis*, quam vocant, habenda ratio, quae etsi sola actionem bonam reddere nequeat, in ea tamen excusanda plurimum valet, ut vel illis, qui prima moralis doctrinae elementa degustarunt, satis notum est.

§. XLV.

Rationes ex hisce fontibus petitae, uti quamuis actionem magis aut minus excusabilem reddunt: ita si praegnantiores ex illis concurrant in actione lege speciali non prohibita aut vetita, quales multae illorum sunt, quibus peculiare sibi bique proprium vitae genus nonnulli sectantur, tanto maiorem in iis excusandis exserunt efficaciam. Atque hinc demum patebit, quid de actionibus vitaeque genere, quod multi veterum ecclesiae doctorum & patrum, sanctitatis ceteroquin laude valde conspicui, oppido interdum singulari, censendum sit.

§. XLVI.

Si quid in omni, omnium sanctorum vitae genere, singulare occurrit, hoc sane deprehenditur in vita SIMEONIS, quem *STYLITEM* vocant,
&

& THEODORETUS, *maximum terrarum orbis miraculum*, adpellat, quiue seculo V. floruit. Hic gente Syrus, ex vico Sufan vel Sifan oriundus, a pascendis gregibus diuino insomnio ad sublimiora vocatus, apud Heliodorum, eximum sanctitate virum, decem annos, ieiuniis aliisque vitae seuerioris exercitiis, intentus, exegit. Hinc sub montis cuiusdam vertice angusta aede inclusus, quadraginta dierum ieiunio adeo corpus attenuauit, vt nisi Bastas archipresbyter illi suppeticas tulisset, sine dubio viuendi fecisset finem. Post triennium in ipso montis vertice catena ferrea viginti cubitos longa, rupi se alligauit, sibi-que fines deambulationis, quos etiamsi vellet, excedere non valeret, circumscripsit. In quo vitae genere, integro septennio exacto, tandem a Meletio quodam episcopo exoratus, catenam deposuit, & columnam quandam excelsam, in loco quodam Mandra dicto, prope Antiochiam sitam, petiit, ac in inferiori columnae parte annos septem, in vertice triginta, exegit, inde *stylites* dictus. Durum asperumque vitae genus, nec temere imitandum a quoquam, auctoritatem summam, sanctitatisque ei conciliauit opinionem, vt regibus etiam & imperatoribus carus, qui-

MMXX.2

E

dam

velut vitae morumque per orbem arbiter cense-
retur. vid. THEODORETUS in *Philotheo*, seu *hi-*
storia religiosa cap. XXVIII. EVAGRIVS scholasti-
cus *hisor. libr. I. cap. XIII. & XIV. & libr. II. cap.*
IX. NICEPHORVS *libr. XIV. cap. LI.* EVLOGIVS
ALEXANDRINVS *apud Photium orat. IX. cod.*
CCXXX. LEO ALLATIVS *in diatriba de Symeo-*
num scriptis p. 6. seq.

§. XLVII.

De hoc itaque Simeonis instituto, quid
pronuntiandum, forte dubites. Virum plane fuis-
se singularem quis neget? Veteres eum sine ex-
ceptione laudant, celebrant, admirantur. EVA-
GRIO vocatur: ὁ τῆς ὁσίας καὶ πάντα ἀοιδίως
μνημῆς, *vir sanctae & percelebris memoriae.*
Idem de eo sic pronuntiat: *Hic angelorum con-*
versationem in carne aemulatus, a terrenis qui-
dem rebus sese abduxit: & vim inferens naturae,
quae deorsum vergit, sublimia appetit. Ac me-
dius inter coelum & res terrenas constitutus,
Deum allocutus est, & una cum angelis Deum
glorificavit; ex terris quidem supplicationes pro
hominibus offerens Deo, ex coelis vero supernam
benevolentiam hominibus concilians. l. c.

§. XLVIII.

§. XLVIII.

Ego ita cenſeo, ἀνειθεῖαν iſtam & ſingula-
ritatem viri, cetera ſanctitatis maximaeque vir-
tutis laude non defraudandi, non quidem in
omnibus laudabilem, multo minus ad imitatio-
nem trahendam, fuiſſe tamen excuſabilem. Tam
inuſitatum enim vitae genus, ab eo ſine vlla ne-
ceſſitate ſuſceptum videbatur, cum & ſine eo per
media conſueta diuinitusque praefcripta, preces,
ieiunia, verbi meditationem, reliqua, carnis
compeſcere motus, vitaeque conſeruare purita-
tem potuiſſet. Nec ideo neceſſe eſt, catena ſe
alligare rupi, aut vitam tranſfigurare in columna.
Immo poterat in ſuſpicionem ἐπελοθρησκείας
apud multos venire, niſi aliunde conſtaret, a ſu-
perſtitione, pariter ac ambitione, virum admodum
fuiſſe remotum.

§. XLIX.

Nimirum cum & aliis eo tempore viris ſan-
ctis, vitamque ſolitariam ſectantibus, ſuſpecta
iſta Simeonis eſſet ſingularitas, miſerunt ad eum,
qui huius inſtituti ab eo exquirerent cauſſam, ſi-
mulque iuberent, vt ab eo deſiſteret, aliamque
vitae iniret rationem. Ad hoc cum ſe ſtatim

promptum paratumque ostendisset, palam factum, nihil ambitionis, nihil superstitionis, singulari huic vitae generi subfuisse. Vtriusque enim comes certissimus est, peruicacia. Digna res est, quam explicemus verbis EVAGRII, sed breuitatis causa, latinis: *Cum igitur Simeones iste, qui in terris angelus, & in carne ciuis coelestis Hierusalem fuit, nouam hanc & mortalibus ignotam viuendi rationem (adeoque vere singularem!) instituisset, sanctae solitudinis incolae quendam ad eum miserunt, mandantes, vt ex illo sciscitaretur, quaenam esset haec noua & peregrina conuersatio, & cur viam iam tritam & sanctorum vestigiis impressam relinquens (en! singularitatis notam) aliam ipse nouam, nullique mortalium adhuc cognitam, inuisisset, simul praecipientes ei, vt descenderet, & electorum patrum viam insisteret. Quod si ille paratum se ostendisset ad descendendum, iusserunt, vt suo more viuere sineretur. Obedientia enim eius satis declarari, quod Deo duce atque auctore, huiusmodi exercitationem suscepisset. (Hunc itaque excusabilis singularitatis characterem constituebant, quo a vituperabili discerneretur) Si vero detrectaret, & propriae voluntati (obseruantiem praecipuum prauae singularitatis) inferuire mal-*

re mallet, nec ipsorum monitis illico obsequeretur, mandarunt, ut eum vi abreptum detraberet: (hoc nimis violentum erat, & a zelo inconsulto parum alienum) Qui cum ad illum venisset, & patrum ei mandatum exposuisset, & confestim Simeon alterum pedem demississet, ut praeceptis patrum obtemperaret; is, qui ad illum missus fuerat, permisit ei, ut cursum, quem instituerat teneret, his eum verbis compellans: *Fortis esto, & viriliter age; statio tua a Deo est.*

§. L.

De Simeone altero, qui itidem ab habitaculo *Stylites*, ab aetate *iunior* dicitur, quia seculo sexto sub Iustino seniori vixit, Thaumastorita denique, h. e. ὁ ἐν τῷ θαυμαστῷ ὄρει, in admirabili monte vitam degens, non perinde censendum, facile aliquis existimare posset. Namque ad imitationem saltem quandam Simeonis senioris, hoc vitae institutum suscepisse merito crederetur, nisi ab ineunte aetate vita solitaria delectatum, aliorum potius suasu, quam suo consilio hoc vitae genus eum elegisse, memoriae prodidissent alii. Quicquid huius sit, in magna tamen omnium, non obstante ista vitae singularitate, suo tempore fuit admiratione. EULOGIUS patriarcha apud PHOTIUM: μετ' ὧν καὶ ὁ μέγας

E 3

Συμε-

Συμεών ὁ ἐν πύλῳ τὸν ἀγγελικὸν ἐπινοῦν βίου
 διανοσάμενος, a quibus stetit & magnus ille Si-
 meon, qui in columna coelitum vitam aemula-
 batur. cod. CC XXX p. m. 879. Quare si iudicium
 amoris & τῆς ἐπιεικείας sequi velimus, & haec
 excusabilis censeatur singlaritas. Multa de iu-
 niore hocce Simeone Stylite tradit EVAGRIVS,
 ocularis testis historiae Eccles. libr. V. cap. II. &
 libr. VI. cap. XXIX. & ex EVAGRIO more suo NI-
 CEPHORVS CALLISTVS libr. XVIII. cap. XXIV.
 addatur LEO ALLATIVS diatriba de Simeonum.
 scriptis p. m. 17.

§. LI.

Hinc tandem concludamus, in actionibus
 hominum, quae a more recepto discedunt, di-
 iudicandis, caute incedendum, ne aut laudemus
 vituperanda, aut vituperemus laudanda aut
 condemnemus, quae vtut non laudanda prorsus,
 mitius tamen iudicium promerebantur. Ita suum
 cuique reddetur, ita verae & genuinae pruden-
 tiaee ecclesiasticae campus aperiatur latissimus, ita
 cuncta historiarum monumenta iuxta prudentiae
 regulas rite ad vsum transferentur, ita denique lo-
 cum obtinebit illud apostoli: πάντα δοκιμάζετε
 τὸ καλὸν κατέχετε. I. Tess. V. 21.

S. P. G.

ORNATISSIMO IUVENI
SAMVELI RANSLEBEN

S. P. D.

IO. FRANCISCVS BVDDEVS.



Um demum literarum studia, quibus ad ma-
iora in academiis rite praepraeparant iuuenes,
recte sibi constant, cum ad patriae atque
ecclesiae vtilitatem, commodumque, cun-
cta referuntur. Falluntur namque magno-
pere, qui praescripta in academiis stadia,
bene se emensos putant, si didicerint, qui-
bus sibi solis sapere videantur. Vitae, non scholae, discendum,
sapientum iam olim effatum fuit. Discimus autem vitae, si non
tantum illarum, quae ad mores christianos formandos perti-
nent, maxime rationem habeamus, disciplinarum, sed & si pro-
ferre in lucem, quae ex literarum bonarum fontibus hausimus,
nostrosque aliis etiam probare profectus, iusto obseruato ordi-
ne, omni emergendi seque ostentandi pruritu, procul facessere
iussu, annitamur. Et TIBI quidem, iuuenum optime, laus haec
propria est, quod ex utroque capite, prudentiae implere leges
sategisti. Documento suat haec ipsae theses, quas eruditorum
exami ni submittis, quarumue vberiore deductionem TIBI si
otium Deus concesserit, reseruaisti. Iis documentum dedisti lucu-
lentum, TE ex illorum numero esse, qui industriae suae publico
specimine reddere rationem, non erubescunt. Nec TIBI placent
illorum mores, qui egregium ignaviae suae sibi inuenisse prae-
sidium putant, dum hasce eruditorum exercitationes plane
contemnunt. Igitur non satis TIBI fuit, nomen tuum inter eos
profiteri, qui alternis vicibus disputantium officio fungendo,
praecipuas, quae cum dissentientibus nobis intercedunt, con-
trouersias, me duce & commisione, haecenus petraetarunt: sed
nunc hoc, eoque specialiore specimine, demonstrare voluisti TE
tempus sumtusque bene collocasse. Simul vero eiusmodi sele-
gisti

gilli argumentum, hac quidem vice per delineationem quam-
dam adumbratum, quod ad vitam sancte & religiose ducen-
dam, moresque rite formandos, valeret plurimum. Nec periculoso-
sus temere aberratur, quam cum in eo quid iustum aut
iniustum, honestum aut turpe, vulgi iudiciis nos abripi pati-
mur, laudantes vituperantesque coeco impetu, quod ab aliis
laudari aut vituperari videmus, temereque iudicantes de iis,
quae non satis nobis perspecta sunt & explorata. Obstacles
sibi ipsi maxima ponit in virtutis christianae cursu, qui igno-
rantia excoecatus, aut nescit omnino quid fugiendum, quid
expetendum, aut errore ductus euitat quae consecranda erant
& euitanda expetit, & consecratur strenue. In alios iniurius
maximopere est, grauissimoque se obstringit crimine, qui iu-
dicandi sibi sumta potestate, improbos recte agere pronun-
tiat, probos autem virtutibusque deditos, pro improbis habet,
aut omnino stultis maleque feriatis annumerat. Sobrie con-
tra, caute, prudenter statuere de omnibus, id enim vero quos-
uis homines decet, praesertim eruditos, qui aut do-
ctorum funguntur munere, aut aliquando illi sunt admo-
uendi. Et ad hanc quoque prudentiae virtutisque laudem
cum adspires, nihil eorum, quae eo TE ducere possint, inter-
misisti. Nullus temere dies, ex quo in hac academia docui,
praeteriit, quo non TE inter auditores meos conspexi, sum-
ma animi attentione ea arripientem, quibus proficeres ipse,
in eruditione & vitae sanctitate, quaeue docere aliquando
alios cupientibus prodesse, & ita, dum egregie ea fecisti,
quae tuarum fuerunt partium, non est quod dubites, quin de-
stinata virtuti praemia, diuina cuncta ita disponente clemen-
tia, sis consecuturus. Ego vero & Parenti Tuo venerando,
viro optimo, quem Deus quam diutissime seruet, talem filium
gratulor, & TIBI porro exoptatos studiorum rerumque omnium
successus appreeor, immo cuncta prospere feliciterque, vt
Deo, sapientissime res nostras dispensanti, visum, TIBI exenire
iubeo. Vale.

tenae d. XI Maii M D CC VII.

AS (O) SE

ao 30

94 A 7347(1)

ULB Halle
000 523 054

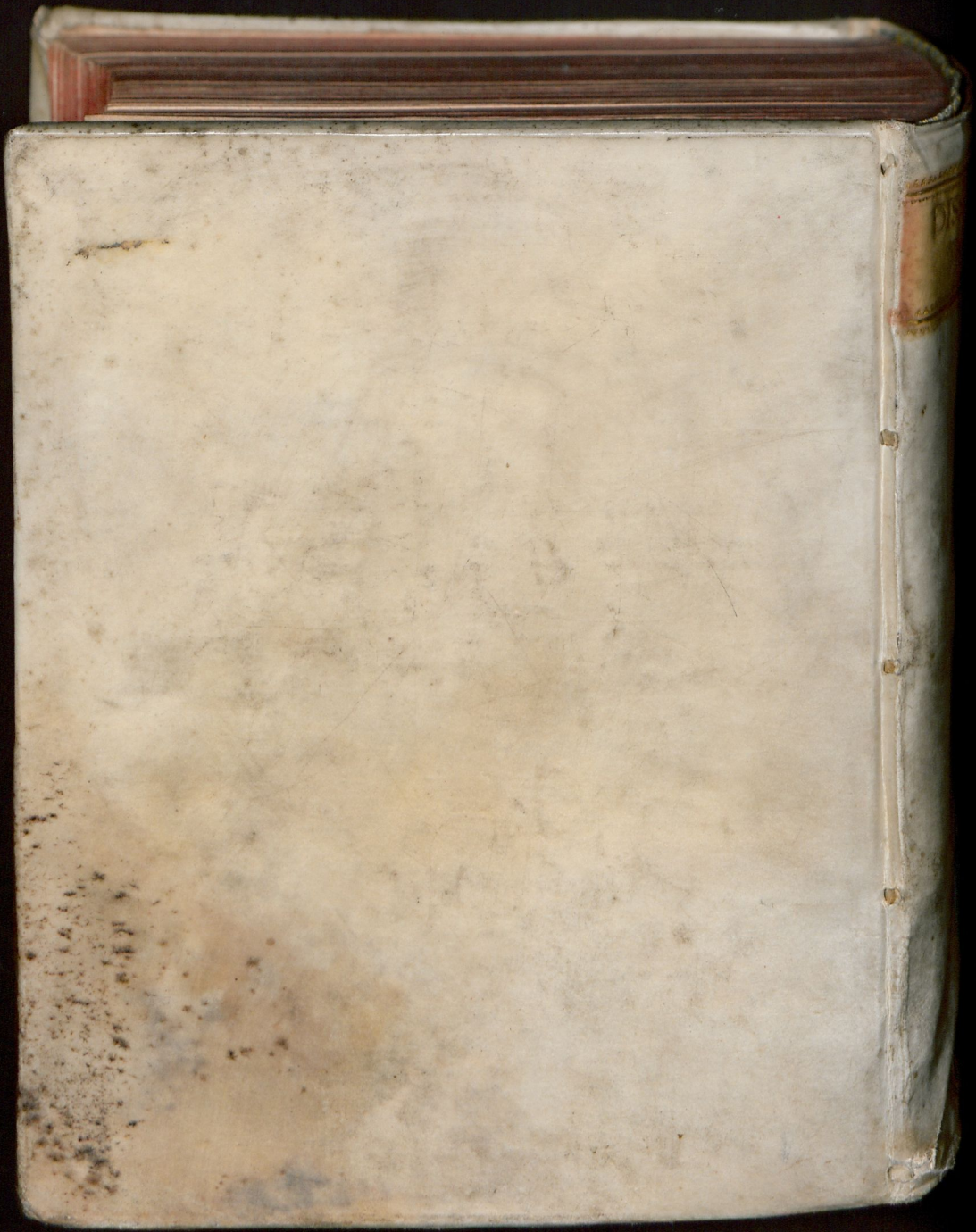


3

Sb.

WMA







B.I.G.

Black

3/Color

White

Magenta

Red

Yellow

Green

Cyan

Blue

Farbkarte #13

Centimetres

6

2. D. B. V.
ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ
IN
VITA CHRISTIANA
THESES PRACTICAE

QVAS
RECTORE ACADEMIAE MAGNIFICENTISSIMO
SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO
DN. VVILHELMO HENRICO
DVCE SAXONIAE, IVLIACI, CLIVIAE, AC MONTIVM,
ANGARIAE, VVESPHALIAEQVE, RELIQVA

PRAESIDE
IO. FRANCISCO BVDDEO

SS. THEOL. D. ET P. P.
ERV DITORVM EXAMINI
AD DIEM MAIL. M D CC VII.

SVBMITTIT
SAMVEL RANSLEBEN

BEROLINENSIS.

I E N A E
TYPIS MVLLERIANIS.